

Oponentský posudok na habilitačnú prácu MUDr. Emy Kantorovej, PhD.

Názov práce: Vybrané aspekty sclerosis multiplex

Oponent: Prof. MUDr. Ľubomír Lisý, DrSc.

Predložená habilitačná práca pozostáva zo piatich hlavných častí a to **1.** aktuálnej veľmi podrobnej analýzy súčasných poznatkov o skleróze multiplex (SM) na základe informácií zo zahraničných publikácií ako aj vlastných skúseností publikovaných doma ako aj v zahraničí. **2.** zoznamu použitej literatúry, **3.** Hlavnej časti práce so stanovenými cieľmi práce a komentárom k hlavným publikovaným prácam autorky v zahraničí, **4.** so zoznamu publikácií, citácií, grantov a ocenení autora **5.** príloh siedmich hlavných publikácií autorky v zahraničných časopisoch v anglickom jazyku.

Cieľom vlastnej práce bolo **1.** rozšírenie diagnostických prístupov k SM, **2.** zlepšenie možností diferenciálnej diagnostiky SM voči iným ochoreniam CNS, **3.** zameranie sa na podkôrovú šedú hmotu ako oblasť ktorá má tiež dôležitý význam v etiopatogeneze ochorenia, **4.** zistenie korelácie genotypu s fenotypom SM a na základe toho modifikovať prístupy k liečbe, **5.** ukázať reálne riziká, ktoré sú potenciálne spojené s podávaním imunomodulačných liekov.

Prvá prezentovaná publikácia sa týka posúdenia stavu bielej hmoty mozgu pacientov s diagnózou SM za použitia multikomponentného T2 váženého mapovania. Výsledky štúdie poukázali na oveľa rýchlejší proces stárnutia mozgu a to i v tých oblastiach, kde nie sú zjavné ložiskové zmeny. Na základe získaných výsledkov sledovania je konštatované, že multikomponentné T2 mapovanie poskytuje pre kliniku navyše informáciu o stave bielej hmoty mozgu ako celku. V druhej štúdií sa preukázalo, že vyšetrenie zrkovných evokovaných potenciálov a magnetickou rezonanciou sú významnejšími markermi progresie SM ako je laserová polarimetria s variabilnou korneálnou kompenzáciou (GDx). Tretia publikácia je venovaná problematike tumoriformnej demyelinizácie v oblasti miechy. Cieľom tejto práce bolo poukázať na úskalia diferenciálnej diagnostiky rozsiahlych miechových lézií. V piatej prezentovanej publikácii je poukázané na problémy v diferenciálnej diagnostike SM vo vzťahu k primárnej

difúznej leptomeningeálnej gliomatóze. K spoľahlivému včasnému určeniu diagnózy tu môže prispieť len vykonanie biopsie. Problematika etiopatogenezy ochorenia sa rieši v piatej publikácii, ktorá je venovaná analýze postihnutia hypotalamu u SM spolu s klinickou aktivitou ochorenia, stupňom zneschopnenia, depresiou a únavovým syndrómom. Význam tejto práce spočíva okrem iného aj v tom, že upozorňuje na prítomnosť postihnutia aj šedej hmoty mozgu u ochorenia označovaného ako tzv. demyelinizačné ochorenie. Vyjadruje sa aj k patomechanizmom súčasného degeneratívneho postihnutia CNS. Šiesta publikácia rieši genetické predispozície k vzniku SM. Prináša informácie o zastúpení alelických skupín HLA-DRB1 a DQB1, genotypov a haplotypov v Slovenskej populácii. Ide o prvé výsledky genetického testovania rizika SM na Slovensku. Výsledky štúdie poukazujú na význam tohto testovania pri rozhodovaní o zaradení pacientov do rizikovejšej skupiny z hľadiska prognózy ochorenia. V poslednej prezentovanej štúdii upozorňuje na možné riziká dlhodobej imunoterapie SM a to na prípade jednej pacientky s objavením sa anaplastického astrocytómu imitujúceho na začiatku obraz progresívnej multifokálnej leukoencefalopatie.

Záver

MUDr. Ema Kantorová, PhD vo svojej habilitačnej práci priniesla celý rad originálnych výsledkov riešenia z oblasti diagnostiky, patogenézy a terapie sklerózy multiplex. Prácu hodnotím veľmi kladne. Nemám k nej zásadné pripomienky a súhlasím aby po jej obhajobe na základe príslušnej vyhlášky získala titul docenta z odboru neurológie.

V Bratislave dňa 6. 11. 2017

Prof. MUDr. Ľubomír Lisý, DrSc., v.r.